

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „კავკასიის კარი - საქართველოს ჩრდილოეთი კარიბჭე“ – ემღვწება ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის (ისტორიული ხევი, თრუსო) წარსულისა და თანამედროვეობის აქტუალურ პრობლემებს. ფორუმში მონაწილეობას მიღებენ კავკასიონლოგისა და ქართველოლოგის სხვადასხვა მიმართულების გამოცდილი და ახალგადა მცველეობები საქართველოსა და საზღვარგარეთის აღიარებული სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებულებებიდან.

კონფერენციის მიზანია: აკადემიური წრეებისა და დაინტერესებული საზოგადოებისათვის ამ რეგიონში უძველესი დროიდან დღემდე მიმდინარე ეთნო-კულტურული და ისტორიული პროცესების ობიექტურად გაშუქება; აღმოსავლეთ საქართველოს მთავარი ქედის ჩრდილოეთით და სამხრეთით ისტორიულად არსებული ცივილიზაციების, ბინალარი და წომადური კულტურის მატარებელი ხალხების, ავტოქთონი და სხვადასხვა დროს მოსული ეთნოსების ურთიერთობაში და ქართული სახელმწიფოებრიობის განვითარების ისტორიაში; ეროვნული და საერთაშორისო აკადემიური წრეების თანამშრომლობის გაღრმავება, ერთობლივი კომპლექსური კვლევითი პროექტების დაგეგმვა; კავკასიონლოგისა და ქართველოლოგის ინტერნაციონალიზაცია და პოპულარიზაცია.

აღნიშნული მიზნების გამხორციელებისათვის საჭიროა შემდეგი ამოცანების გადაჭრა: ავტორიტეტული ეროვნული და საერთაშორისო სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუციების მოძიება და კონფერენციის მუშაობაში ჩართვა; სამთავრობო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ინფორმირება და მათი მხარდაჭერის მოპოვება; კონფერენციის ვადების, მიზნებისა და მონაწილეობის პირობების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება ქვეყნით და მის ფარგლებს გარეთ; კონფერენციის მონაწილეთა შერჩევა და პროგრამის შედგენა; უცხოელ მეცნიერთა მიღება-დაბინავება; კონფერენციის მასალების ქართულ და ინგლისურ ენებზე გამოცემა და გავრცელება; კონფერენციის მსვლელობის გაშუქება მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებითა და სოციალური ქსელებით.

ამ ეტაპზე სამეცნიერო ფორუმში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვა არაერთმა ცნობილმა ქართველმა და უცხოელმა მცვლევარმა, ასევე ახალგაზრდა მეცნიერმა.

წამყვანი და თანამონაწილე ორგანიზაციები აღიარებული ინსტიტუციებია კავკასიონლოგიური და ქართველოლოგიური კვლევების სფეროში; პროექტის ფარგლებში ჩართული ძირითადი პერსონალი, სამეცნიერო და საორგანიზაციო კომიტეტის წევრები გამოირჩევიან პროფესიონალიზმით. მათ საერთაშორისო კონფერენციების ორგანიზებისა და უცხოურ აკადემიურ წრეებთან თანამშრომლობის მრავალწლიანი გამოცდილება აქვთ.

კონფერენცია იმუშავებს პლენარულ რეჟიმში. ფოკუსში მოქცევა თრი ძირითადი საკითხი 1) კავკასიის კარის, გვიანდელი დარიალის ხეობის, როგორც კავკასიონის მთავარი ქედის სამხრეთითა და ჩრდილოეთით არსებული ცივილიზაციების უმთავრესი დამაკავშირებელი არტერიის როლისა და მინიშვნელობის წარმოჩენა უძველესი დროიდან დღემდე; 2) საქართველოს ჩრდილო-აღმოსავლეთ მთავართში მიმდინარე ეთნო-ისტორიული და ეთნო-კულტურული პროცესები.

კონფერენციაზე წარმოჩნდება ხევის, თრუსოს და მოსაზღვრე რეგიონების ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოლოგიის, ტოპონიმიკის, ანთროპოლოგიის, ხელოვნების ისტორიის და ა. შ. აქტუალური საკითხები.

კონფერენციის მასალებს ექნება პრაქტიკული და საზოგადოებრივი დანიშნულება.

1. ღონისძიების სამეცნიერო კომპონენტი

1.1. ღონისძიების კონცეფცია - ღონისძიების სტატუსი, მიზნები და ამოცანები, პროგრამა

(ტექსტის რეკომენდაციებული მოცულობა - 400 სიტყვა.)

კონფერენციის სტატუსი:

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „კავკასიის კარი - საქართველოს ჩრდილოეთი კარიბჭე“ – ეძღვნება ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის (ისტორიული ხევი, თრუსო) წარსულისა და თანამედროვეობის აქტუალურ პრობლემებს. თერგის სათავეებში მდებარე ეს კუთხე საუკუნეთა განმავლობაში წარმოადგენდა შიდაკავკასიურ ურთიერთობათა მნიშვნელოვან კვანძს; მასზე გადიოდა სამხედრო-სტრატეგიული და სავაჭრო მაგისტრალები, რომლებიც ნომადურ ჩრდილოეთს სედენტარულ სამხრეთთან აკავშირებდა. კავკასიის კარი/დარიალი განსაზღვრავდა საქართველოს თავდაცვითუნარიანობასაც და ადგილსაც ახლოაღმოსავლურ პოლიტიკაში. ხევს განსაკუთრებული როლი ენიჭებოდა საქართველოს გარე სამყაროსთან, მათ შორის, რუსეთთან ურთიერთობებში. პრობლემის აქტუალობიდან გამომდინარე, მოხდება მისი ინტერნაციონალიზაცია; კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობას მიიღებენ კავკასიონლოგისა და ქართველოლოგის სხვადასხვა მიმართულების გამოცდილი და ახალგაზრდა მკვლევრები საქართველოსა და საზღვარგარეთის აღიარებული სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებულებებიდან.

კონფერენციის მიზანი:

უკანასკნელი წლების განმავლობაში, უცხოენოვან, მირითადად რუსულენოვან, პუბლიკაციებსა და საჯარო გამოსვლებში სისტემატური ხასიათი მიიღო ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის (ხევი, თრუსო) ისტორიის მიზანმიმართულმა დამახინჯებამ, თრუსოსა და ხევის „აღმოსავლეთ ოსეთად“ გამოცხადებამ და ამ მხარეზე აშკარა ტერიტორიული პრეტენზიების წამოყენებამ.

სამეცნიერო ფორუმი მიზნად ისახავს:

- ა) საერთაშორისო სამეცნიერო წრეებისა და დაინტერესებული საზოგადოებისათვის ამ რეგიონში უმჯობესი დროიდან დღემდე მიმდინარე რეალური ეთნო-კულტურული და ისტორიული პროცესების ობიექტურად გაცნობას;
- ბ) აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის მნიშვნელობის და როლის განსაზღვრას ქართული სახელმწიფოებრიობის განვითარების ისტორიაში;
- გ) აქ არსებული საკომუნიკაციო სისტემების მნიშვნელობის წარმოჩენას კავკასიონის მთავარი ქედის ჩრდილოეთით და სამხრეთით ისტორიულად არსებული ცივილიზაციების, ბინადარი და ნომადური კულტურის მატარებელი ხალხების, ავტოქთონი და სხვადასხვა დროს მოსული ეთნოსების ურთიერთობაში;
- დ) ეროვნული სამეცნიერო პოტენციალის წარმოჩენას, საერთაშორისო აკადემიურ წრეებთან თანამშრომლობის გაღრმავებას, ინტერინსტიტუციური ურთიერთობების პერსპექტივის დასახვას, ერთობლივი კომპლექსური კვლევითი პროექტების დაგეგმვას;
- ე) კონფერენციაზე წარმოდგენილი ახალი სამეცნიერო დებულებების გაცნობას პრობლემით დაინტერესებული ფართო საზოგადოებისათვის;
- ვ) კავკასიონლოგისა და ქართველოლოგის ინტერნაციონალიზაციისა და პოპულარიზაციის ხელშეწყობას.

აღნიშნული მიზნების გამხორციელებისათვის საჭიროა შემდეგი ამოცანების გადაჭრა:

- ა) ავტორიტეტული ეროვნული და საერთაშორისო სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტიტუციების მოძიება და ჩართვა კონფერენციაში;
- ბ) სამთავრობო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ინფორმირება და მათი მხარდაჭერის მოპოვება;
- გ) კონფერენციის ვადების, მიზნებისა და მონაწილეობის პირობების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება ქვეყნის შემცირებით და მის ფარგლებს გარეთ;
- დ) კონფერენციის მონაწილეთა შერჩევა და პროგრამის შედგენა;
- ე) უცხოელ მეცნიერთა მიღება-დაბინავება;
- ვ) კონფერენციის მასალების ქართულ და ინგლისურ ენგბზე გამოცემა და გავრცელება;

ზ) კონფერენციის მუშაობის გაშუქება მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებითა და სოციალური ქსელებით.

პროგრამა:

კონფერენცია ჩატარდება 2020 წლის 24–26 სექტემბერს, მეცნიერებისა და ინოვაციების ფესტივალის ფარგლებში. ის შედგება სამეცნიერო და კულტურულ-შემეცნებითი ნაწილებისგან. 24 და 25 სექტემბერს სხდომები გაიმართება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და საქართველოს ეროვნულ მუზეუმში 10-დან 18 საათამდე, თითო შესვენებით (ე.წ. ლანჩ-თაიმით). სხდომები იმუშავებს პლენარულ რეჟიმში. წარმოდგენილი იქნება, დაახლოებით, 25–30 მოხსენება (მათ შორის, 5–10 გამომსვლელი უცხოეთიდან). განსაზღვრულია ორი ძირითადი თემატიკა: 1) „კავკასიის კარის“ (გვიანდელი დარიალი), როგორც კავკასიონის მთავარი ქედის ჩრდილოეთითა და სამხრეთით არსებული ცივილიზაციების უმთავრესი დამაკავშირებელი არტერის როლი და მნიშვნელობა უძველესი დროიდან დღემდე; 2) აღმოსავლეთ საქართველოს მთაინეთში (ხევი, თრუსო) და მოსაზღვრე რეგიონებში მიმდინარე ისტორიული და ეთნო-კულტურულ პროცესები. 25 სექტემბერს, სხდომის დამთავრების შემდეგ, სპეციალურად მომსხურებლებისათვის ჩატარდება ექსკურსია ეროვნული მუზეუმის საგანძუროში. 26 სექტემბერს დაგეგმილია ექსკურსია ყაზბეგის მუნიციპალიტეტში, გერგეტის სამების და სხვა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების მონაცემებისათვის.

1.2. ღონისძიების საერთაშორისო ცნობადობისა და მაღალი რანგის მეცნიერებისა და ინსტიტუციების ჩართულობის უზრუნველყოფის მექანიზმი

(ტექსტის რეკომენდებული მოცულობა – 600 სიტყვა.)

სამეცნიერო კომიტეტი უზრუნველყოფს საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მონაწილეთა შერჩევას. განცხადება (ქართულ და ინგლისურ ენებზე) კონფერენციის ვადების, მიზნებისა და მონაწილეობის პირობების შესახებ გამოქვეყნდება თსუ-ს და თანამონაწილე ორგანიზაციების ვებ გვერდებზე, დაეგზავნება შესაბამისი პროფილის ინსტიტუციებს საზღვარგარეთ.

ამ ეტაპზე კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობის სურვილი უკვე გამოთქვეს უცხოელმა მეცნიერებმა დასავლეთ ევროპის ოთხი ქვეყნიდან და კანადიდან: ა. ალემანიმ (ბარსელონას ავტონომიური უნივერსიტეტი) - ალანთა ისტორიის მსოფლიომი აღიარებულმა სპეციალისტმა, ზესტსელერად ქცეული წიგნის „ალანები პირველწყაროებში“ ავტორმა; მ. ბერნარდინიმ, ცნობილმა ირანისტმა, რომლის კვლევები ეხება მონღოლური საყაენოების ურთიერთობას კავკასიასთან; ე. საუერმა (ედინბურგის უნივერსიტეტი) - დარიალის ციხის მკვლევარმა-არქეოლოგმა; ქ. ტუიტმა (მონრეალის უნივერსიტეტი) - ცნობილმა ქართველოლოგმა-ეთნოლოგმა; გ. შურღაიმ (ნეაპოლის უნივერსიტეტი „ლორიანტალე“) - იტალიაში მოღვაწე ჩვენმა თანამემამულემ და აღიარებულმა მედიევასტმა; ნიკოლას პრიუდომებ (სორბონის უნივერსიტეტი) - ახალგაზრდა დოქტორანტმა, რომლის დისერტაცია რომის იმპერიის კავკასიურ პოლიტიკას ეხება. მათი თანხმობის წერილები (დანართი 14) თან ერთვის საკონკურსო განაცხადს.

მინიმუმ ერთი საუკეთესო მოხსენება გამოქვეყნდება მაღალრეიტინგულ სამეცნიერო ჟურნალში. კონფერენციის მასალები გამოიცემა ქართულ და ინგლისურ ენებზე და მიეწოდება სასწავლო-სამეცნიერო დაწესებულებებს, ბიბლიოთეკებს, განთავსდება სოციალურ ქსელებში, რაც ხელს შეუწყობს ალნიშნული კონფერენციის თემატიკით დაინტერესების ზრდას და აქ წარმოდგენილი სამეცნიერო დებულებების გაცნობას ეროვნული და საერთაშორისო სამეცნიერო წრეებისათვის, სამთავრობო-პოლიტიკური ინსტიტუტებისა და ფართო საზოგადოებისათვის. დაგეგმილი ფორუმის შედეგები ბიძგს მისცემს საქართველოს ჩრდილო-აღმოსავლეთ მთაინეთსა და მოსაზღვრე რეგიონებში განვითარებული ისტორიული და ეთნო-კულტურულ პროცესების შემდგომ გაღრმავებულ კვლევას.

კონფერენციის მუშაობა გაშუქდება მასმედიის საშუალებებითა და სოციალური ქსელებით.

1.3. პროექტის ძირითადი პერსონალი და მათი როლი პროექტში